

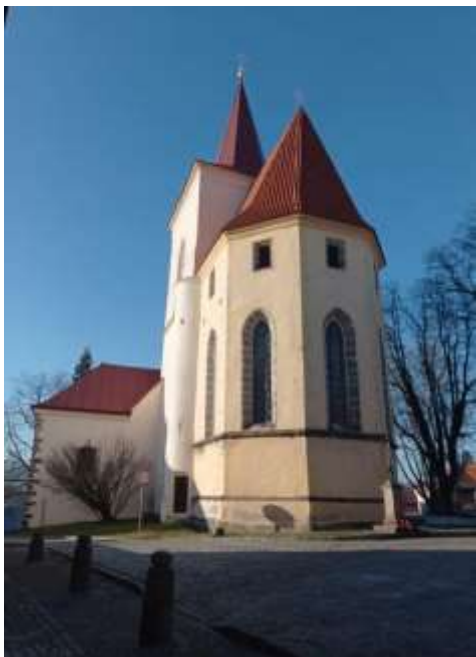
Jílové a zlato v českých zemích

Vypravit se z Prahy za zlatem je poměrně snadné. Nejvýznamnější zlatý revír v českých zemích jílovsko leží od hlavního města nějakých pětadvacet kilometrů. Tak jsme se v těch svátečních dnech mezi vánoci a novým rokem do Jílového vypravili. Zlato se tady rýžuje a dobývá více jak **dva tisíce let**, kam vkročíte, na co pohlédnete, více či méně nějak se zlatem souvisí, i když dnes je to jenom historie.

Nás jako Pražáky asi bude zajímat souvislost jílovského zlata a našeho hlavního města. Moc se o tom dnes nemluví, ale **jílovské zlato měnilo tvář středověké Prahy** zásadně. Ovlivnila to v 14. století vysoká výtěžnost zdejších zlatých dolů a osobnost, jež měla vizi změnit provinční Prahu v moderní evropské město. Asi to napadne každého, **byl to Karel IV.** Výstavba **Nového města pražského, Karlova mostu** a dalších náročných projektů si vyžadovala vysoké náklady. I dnes na „nového Karla“ s vizí stále čekáme.....

Z Prahy naši turistickou partu dovezl autobus na prosluněné jílovské náměstí. To se ve 12. století pomalu rozvíjelo spolu s nárůstem těžby. Vše to začalo hornickou osadou, a o století později stavbou gotického kostela zasvěceného **svatému Vojtěchu**, významné církevní osobnosti. Ten se stal ochráncem zdejších horníků, kteří ve středověku pracovali v těžko představitelných podmínkách. Bez modlitby by nikdy pod zem nesfárali.

Se zlatem souvisí i další významná stavba, před níž se rozhlížíme po náměstí. Radniční věž, přestavěná z obranné tvrze právě v době vysokých výnosů z těžby zlata. Zdobí ji mimo jiné freska svatého Floriána ochránce před požáry. To byl tehdy v tom 13. a 14. století také hodně důležitý svatý. Město bylo postaveno převážně ze dřeva a požáry strašily horníky při té jejich dřině nejméně tak jako další katastrofy, časté závaly a spodní voda.

Třetí významná stavba ohraničující náměstí z východní strany je bývalý **dům Mince z r. 1356**, vlastně nejstarší dům v Jílovém.

Jeho historie je průvodcem dalšími staletími. Za Karla IV. byl dům Mince důležitým **Královským horním úřadem**, řešily se zde daně, odevzdávalo i vykupovalo a prodávalo zlato. Měly se zde dokonce razit první zlaté dukáty. Po útlumu těžby se měnil účel i vlastníci. Jedním z nich byl i nám dobře známý dvorní alchymista Rudolfa II. magistr Edvard Kelly. Uběhlo pár století a dnes je dům Mince **Regionálním muzeem jílovska**, založeno bylo již v roce 1891.

Návštěvu muzea máme v plánu, je tady ale něco co nám zatím brání vstoupit. Neuvěřitelně nádherný, lehce mrazivý, prosluněný den. Rozhlédli jsme se tedy napřed po náměstí. Vánoční výzdoba sice nic moc, zato radniční věž, kostel sv. Vojtěcha i bývalý Dům mince po všech rekonstrukcích jsou objekty ve výborném stavu. Další stavby na náměstí jsou na tom podobně. Ostatně celé Jílové je městskou památkovou zónou. A když na něj ještě posvítí sluníčko jako dneska, nemá se za co stydět.

A právě to sluníčko a modrá obloha nás lákají z města ven. Do kopců stříbrných noční jinovatkou a údolími s mlžným oparem. Lepší nabídku nám dnešní neděle dát snad ani nemůže. Prošli jsme městským parkem pod muzeem s pomalu zamrzajícím rybníčkem a podle rozsáhlých výběhů pro koně pomalu stoupáme nad město. Nejsme sami, krásný den zlákal do přírody i rodinky s dětmi, trénující sportovní nadšence, i pár místních seniorů. První náš cíl je **Boží skála** nejvyšší místo východně od města.

Boží skála v nadmořské výšce 413 metrů je jedním z vyhlídkových míst na turistické stezce „**Jílovské vyhlídky**“. Je to ideální místo v každé roční době, jarem počínaje a zimními měsíci konče. Kouzelné výhledy se mění tak jak se během roku mění okolní příroda. A nejen příroda, unikátní je tady pohled z výšky i na město. Na slunci se třpytící věž kostela svatého Vojtěcha, barokní věž radnice a v dále na obzoru věž kostela Husova sboru se zlatým kalichem na vrcholu.

Po chvíli pohledů do krajiny a na město, fotce do kroniky že jsme tady doopravdy byli, pokračujeme po vrstevnici k dalšímu výhledovému místu. Jmenuje se „**Bludné kameny**“. Od Boží skály se Bludné kameny hodně liší. Místo lavičky k odpočinku vyleštěné balvany, místo pohledů na město panoramatický pohled do krajiny. Od leva na jihu lesní svah nad Turiní, údolím do dálky na Hornopožárské lesy až ke Konopišti a pod námi krajina kdysi plná důlních děl, již vévodí vrch Pepř s telekomunikační věží a současně rozhlednou. Výstup je na ni náročný a jen pro odvážné.

To že se tady ve velkém těžilo a těch důlních děl bylo v té době nejbohatší těžby až kolem pěti set, to dnes vlastně ani nepoznáte. Těžba ale významně ovlivňovala krajinu, z podzemí byly vyvezeny tuny horniny a odčerpáno na povrch obrovské množství kalů. Čas je ale milosrdný, stopy zahladil a tak zůstalo jako vzpomínka a turistická zajímavost několik štol jako ukázka těžké práce v podzemí. Kdo se chce dozvědět víc může navštívit Reg. Muzeum, dozví se spoustu zajímavostí.

My se teď díváme na prudký svah před námi situovaný východním směrem plný chat, chatiček i menších vilek, co kus to originál, jak to tak již v Česku chodí. Vydáváme se prudkou serpentýnou mezi nimi dolů do údolí. Říká se tu Na Vráži. Těžko říct proč.

Údolí je dlouhé skoro dva kilometry, začíná tunýlkem pod dráhou takzvaného „Posázavského Pacifiku“, kulturní dráhy počátečního trempinku v Posázaví. Cesta se stáčí k severu a drží se Chotouňského potoka a jeho přítoků. Jdeme proti proudu, stále mírně stoupáme. Z jedné strany za potokem chaty jedna vedle druhé, krásná cesta hlubokým údolím vede po okraji smíšeného lesa. Míjíme pozemek s provizorní boudou a trávníkem s umělými překážkami. Na boudě je nápis Psí školka v „Údolí hvězd.“ Ty možná vyjdou večer, tak dlouho čekat nemůžeme, rovnocennou náhradou je celé údolí zalité prosincovým sluníčkem.

Pomalou zmrzající Chotouňský potok a prosluněné okraje smíšeného lesního svahu, to je téměř dvoukilometrový kolorit naší cesty údolím.

Údolí z daleka ještě nekončí, my jsme ale dorazili na významné místo. Jednak turistické křížení „Pod Drnkou“, potůček z lesního pramene Drnka ve výšce kolem 430 metrů vlévající se do Chotouňského potoka a potom naprostý unikát, brod na potoce pro průjezd osob. automobilů. Takových míst v dnešní moderní době kdy nad vším vítězí beton již v Čechách moc nenajdete.

My tady opouštíme červenou turistickou značku a míříme po modré táhlým dlouhým stoupáním k Jílovému. Musíme přes brod. Naštěstí místní chataři někde sehnali úzkou desku, po které lze přebalancovat pomocí provizorního zábradlí na druhou stranu.

Jdeme volnou krajinou, chatami a potom kousek po silnici a jsme po dobrých pěti kilometrech opět v městském parku pod regionálním muzeem. Tady končí společná část naší vycházky. Popřáli jsme si zdraví do nastávajícího roku a dalšímu programu se již věnovali individuálně. Třeba skvělá káva a chlebíčky v kavárně a galerii U Zlatého korálku musely chutnat, vždyť je již dlouho po dvanácté hodině a dalo se přitom i trochu odpočinout.

Při čem se ale odpočinout nedalo, byla docela náročná návštěva muzea. Tu pro kroniku popsala a v muzeu nafotila Hana Mašková:

Muzeum v Jílovém je umístěno v historickém domě ze 14. století, s neobvyklým názvem Mince, v krásně zrestaurovaných prostorách. Poslední den byla otevřena výstava obrazů Emmy a Barbory Srmcových. Obrázky jsou líbivé, určitě potěší většinu návštěvníků. Pak jsou v muzeu stále expozice, hlavní a největší je věnována zlatu a jeho těžbě, která má v Jílovém a jeho okolí dlouhou historii, zpracování zlata a dalším zajímavostem kolem zlata.

Další stále expozice jsou věnovány historii města Jílové, dále benediktýnskému klášteru na ostrově svatého Kiliána u Davle. Velmi zajímavá je také expozice o historii trempinky a přírodě v Posázaví.

Naše téměř novoroční návštěva Jílového u Prahy končí. Myslím, že prosluněná vycházka kopcovitým terénem Posázaví prověřila naši fyzickou a tak splnila svůj účel a návštěva muzea se také moc líbila. Co si víc přát?

V Jílovém u Prahy 29 prosince 2024. Vycházku připravil Mirek Bernát obětavě fotografovala a návštěvu muzea okomentovala Hana Mašková

